

TER INFORMATIE

Aan
de staatssecretaris - Toeslagen en Douane

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Inlichtingen

Datum
12 juni 2020

Notitienummer
2020-0000106059

Van
Directeur-generaal
Toeslagen

Bijlagen
Brief en antwoorden

notitie

Reactie op vragen Autoriteit Persoonsgegevens inzake
onderzoek naar Toeslagen

Aanleiding

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) doet –kort gezegd- onderzoek naar de verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens door Belastingdienst/Toeslagen. Over dit onderzoek bent u eerder reeds meermaals geïnformeerd.

Op 3 juni 2020 heeft de AP nieuwe vragen gesteld en verzocht om documenten en informatie; op 4 juni 2020 heeft de AP het verzoek aangevuld.

Met de AP is afgesproken dat de Belastingdienst maandag 15 juni 2020 laat weten wanneer de antwoorden verstuurd worden. De in vraag 2 gevraagde 213 query's zijn op 15 juni 2020 aan de AP gestuurd.

Ter informatie

1. Ter informatie stuur ik u de (concept)brief aan de AP en de antwoorden.
2. De directeur-generaal Toeslagen zal de brief ondertekenen.
Het is gebruikelijk dat er in het kader van onderzoeken van de AP op (hoog)ambtelijk niveau gecommuniceerd wordt.

De bijlagen zijn niet bij deze notitie meegestuurd, omdat daarin veel persoonsgegevens (BSN's) voorkomen.

Kern

- In de aanbiedingsbrief aan de AP wordt nieuwe informatie onder de aandacht van de AP gebracht.
- Uit nader onderzoek door Belastingdienst/Toeslagen zijn meer queryverzoeken aangetroffen op de persoonlijke schijf van een medewerker. De Belastingdienst/Toeslagen wil graag voldoen aan de vordering van de AP. Het is echter voor de Belastingdienst/Toeslagen lastig om te beoordelen welke bestanden naar het oordeel van de AP relevant zijn voor het onderzoek. Aangeboden wordt, indien de AP dat wenst, dat gezamenlijk gekeken wordt welke bestanden betrekking hebben op het onderzoek.
- In tegenstelling tot eerder aan de AP verstrekte informatie zijn er nog twee documenten over de casus Genua aangetroffen. Deze worden aan de AP gestuurd.
- Een andere medewerker heeft onlangs aangegeven op reguliere basis in een groepspostbus een query te ontvangen, die niet gebruikt wordt. In de query komt nationaliteit voor. Het aanmaken van deze query is onmiddellijk gestopt en er wordt nu opnieuw onderzocht of er nog query's lopen op basis van oude

verzoeken die eerder gemist zijn. Er is geborgd dat in nieuwe verzoeken nationaliteit geen kenmerk is.

- De AP wordt geïnformeerd, onder verwijzing naar uw brief van 11 mei 2020 aan de Kamer, dat u de ADR hebt gevraagd onderzoek te doen naar de toepassing van risicomodellen, selectieregels, query's en lokale applicaties die binnen de Belastingdienst (inclusief Toeslagen en exclusief Douane).

Als bijlage treft u de aanbiedingsbrief aan de AP aan met daarin de hierboven beschreven onderwerpen en de antwoorden aan op de vragen die de AP gesteld heeft.

Toelichting

Vooraf

- De nadere vragen van de AP hebben geleid tot aanvullend zoekwerk. Daarbij is gekeken op een persoonlijke schijf van een medewerker die eerder bij CAF-onderzoeken betrokken was en is eerder door de AP geïnterviewd. Op de schijf is eerder gericht gezocht naar specifieke CAF-zaken; nu specifiek naar query's en queryverzoeken. Daarbij is het queryverzoek gevonden zoals genoemd in ons antwoord op vraag 1a.
- Er zijn meer queryverzoeken aangetroffen die aanleiding kunnen zijn om nader te bekijken. Ook roept het vragen op of de schijf nog breder moet worden onderzocht. Dit is eerder niet is gedaan, omdat het een persoonlijke schijf betreft.
- Twee van de nieuw aangetroffen queryverzoeken hebben betrekking op de casus Genua. In reactie op de vragen van de AP van 9 januari 2020 heeft de Belastingdienst geantwoord dat er geen documenten bekend waren over de casus Genua. Uit hiervoor genoemd onderzoek in de documenten van een medewerker zijn echter twee queryverzoeken gevonden die zien op casus Genua. De query's zelf, dan wel de resultaten van de query's, zijn niet aangetroffen. De documenten worden aan de AP gestuurd.
- Een andere medewerker is onlangs naar voren gekomen. Deze gaf aan op reguliere basis in een groepspostbus een query te ontvangen, die zij en de andere gebruiker van die postbus echter niet gebruiken. Deze medewerker heeft de query geopend en gezien dat nationaliteit ook in deze query voorkomt.
- Het aanmaken van deze query is onmiddellijk gestopt en er wordt nu opnieuw onderzocht of er nog query's lopen op basis van oude verzoeken die eerder gemist zijn. Er is geborgd dat in nieuwe verzoeken nationaliteit geen kenmerk is.

Beantwoording vragen

- De AP vraagt wat bedoeld wordt met het 'incidenteel' uitvoeren van query's op de nationaliteit van alle aanvragers van kinderopvangtoeslag.
- De Belastingdienst/Toeslagen heeft bij onderzoek in de documenten van een medewerker één queryverzoek aangetroffen om vanaf 9 juli 2013 maandelijks query's op de nationaliteit van alle aanvragers van kinderopvangtoeslag op te leveren. De query's zelf, dan wel de mogelijke resultaten van de query's, zijn niet aangetroffen. De betrokken medewerker heeft aangegeven dat hij alle query's heeft verwijderd in verband met de AVG-richtlijnen. Het is niet na te gaan of de query's daadwerkelijk maandelijks zijn ontvangen en wanneer dit is gestopt. Voor zover bekend is geen toezichtactie of onderzoek uitgevoerd naar aanleiding van dit queryverzoek, anders dan al eerder is verstrekt.
- Binnen Belastingdienst/Toeslagen is één zaak bekend waar naar aanleiding van verhoogde activiteiten van aanvragers met een bepaalde nationaliteit in combinatie met een beperkt aantal DigiD's en/of BSN's uit eerdere fraudeonderzoeken nader onderzoek is gedaan: CAF Beilen. Alle stukken van deze zaak zijn reeds aan de AP overgelegd. In de antwoorden aan de AP is de samenvattende tabel uit het evaluatierapport van CAF Beilen opgenomen.

- De query's met het kenmerk 'nationaliteit' moeten gezien worden in het licht van wat er destijds speelde op fraudegebied. De zogenoemde Bulgarenfraude kreeg veel maatschappelijke en politieke aandacht. Hierbij werd misbruik gemaakt van het toeslagen- en uitkeringssysteem. Naar huidig inzicht heeft de Belastingdienst/Toeslagen hierbij mogelijk disproportioneel gehandeld in de fraudeaanpak, waardoor er onvoldoende oog was voor de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit.
- Voor het in query's rechtmatig gebruiken van nationaliteit in combinatie van een geheel van indicatoren verneemt de Belastingdienst graag het oordeel van de AP.
- Ten aanzien van de query op de nationaliteit van alle aanvragers van kinderopvangtoeslag in het Toeslagenportaal oordeelt de Belastingdienst/Toeslagen dat deze in elk geval niet voldeed aan de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit.